ກາພັດທະາລະບອບປະກັສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ

Social Security Development in Lao PDR

ສະເໜີໂດຍ: ດຣ. ຢ່າງກູ້ ຢ່າງລືໄຊ

dryangkou@hotmail.com

ສາລະບານ

- ນະໂຍບາຍປະກັນສັງຄົມ
- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານປະກັນສັງຄົມ
- ສະພາບບັນຫາປະກັນສັງຄົມ
- ໜ້າທີ່ຈຸດສຸມໃນການພັດທະນາວຽກງານປະກັນ ສັງຄົມ

1. ນະໂຍບາຍປະກັນສັງຄົມ ຢູ່ ສປປ ລາວ

- ມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ IX ຂອງພັກ ໄດ້ກໍານົດນະໂຍບາຍປະກັນສັງຄົມ ຊຶ່ງໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ "ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນເປັນພິເສດຕໍ່ການປະຕິບັດລະບອບປະກັນສັງຄົມສໍາລັບຊາວຜູ້ອອກແຮງງານໃຫ້ທົ່ວເຖິງເປົ້າໝາຍຕ່າງໆ ໂດຍສ້າງກົນໄກລະບຽບການບໍລິຫານ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ອອກແຮງງານ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ ຢ່າງເປັນເຈົ້າການ ແລະ ກວ້າງຂວາງ";
- ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 7 ໄດ້ກໍານົດໄວ້ " ຕ້ອງພັດທະນາ ແລະ ຂະຫຍາຍຂອບເຂດປົກຄຸມປະກັນສັງຄົມ ແລະ ປະກັນສຸຂະພາບໃຫ້ກວມເອົາ 50% ຂອງພົນລະເມືອງໃນປີ 2015".

- ກາພັດທະາວຽກງາປະກັສັງຄົມ ຕ້ອງໄປຄຽງຄູ່ກັບກາເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດ ໂດຍຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວຜູ້ອອກແຮງງາໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມລະບອບປະກັສັງຄົມ ຢ່າງກ້ວາຂວາງ ແລະ ໄດ້ຊົມໃຊ້ຜົຂອງກາແຈກຢາຍລາຍໄດ ກໍຄື ຜົຂອງກາພັດທະາ ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົ ໂດຍຖືເອົາເລື້ອໃສຳຄັໃກາສ້າງສັງຄົມສາມັກຄີປອງດອງ ແລະ ຄວາມຍຸຕິທຳສັງຄົມ ເປັມາດຖາໃກາພັດທະາລະບອບປະກັສັງຄົມ ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ຈຸດໝາຍ ”ຜູ້ອອກແຮງງາທຸກຄົລ້ວແຕ່ໄດ້ຮັບກາອຸດໝູປະກັສັງຄົມ ຂັ້ພື້ຖາ” ເທື່ອລະກ້າວ.

- ການປະກັນສັງຄົມ ແມ່ນການຄ້ຳປະກັນການສະໜອງເງິນອຸດໜູນໃຫ້ແກ່ຜູ້ອອກແຮງງານ ທີ່ໄດ້ປະກັນຕົນ ໃນເວລາ ປ່ວຍການ, ອອກລູກ, ອຸປະຕິເຫດແຮງງານ, ພະຍາດອາຊີບ, ເສັຍກຳລັງແຮງງານ, ບຳນານ, ບຳເນັດ, ປິ່ນປົວສຸຂະພາບ, ເສັຍຊີວິດ ແລະ ວ່າງງານ ດ້ວຍການສະສົມທຶນ ເພື່ອ ຊ່ວຍເຫລືອເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ.

2. ກາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບອບປະກັສັງຄົມ

- ະໂຍບາຍປະກັສັງຄົມໄດ້ຮັບກາຈັດຕັ້ງຜັຂະຫຍາຍ ັບແຕ່ປີ1986 ເປັຕົ້ມາ ໂດຍໄດ້ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງິຕິກຳ ຕ່າງໆ ທີ່ເປັເຄື່ອງມືໃກາຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະາ ວຽກງາປະກັສັງຄົມ ໃແຕ່ລະໄລຍະ.
- ປະຈຸບັພວມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດຂອງາຍົກລັດຖະມົຕີ ຄື:

1) ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດ ສະບັບເລກທີ 70/ຍ ວ່າດ້ວຍ ລະບອບປະກັສັງຄົມແຫ່ງລັດ ສຳລັບພະັກງາ-ລັດຖະກອ, ທະຫາ, ຕຳຫລວດ, ພະັກງາບຳາ, ພະັກງາ ເສຍອົງຄະ ລວມທັງຜົວ ຫຼື ເມັຍ ແລະ ລູກ ຂອງຜູ້ປະກັຕົ.

- ປະເພດການອຸດໜູນປະກັນສັງຄົມ ລວມມີ 8 ອຸດໜູນ ຄື: ການປະກັນສຸຂະພາບ, ການເກີດລູກ,ອຸປະຕິເຫດແຮງງານ ແລະ ພະຍາດອາຊີບ, ເສັຍກຳລັງແຮງງານ-ເສັຍອົງຄະ, ປ່ວຍການ, ບຳນານ, ບຳເນັດ, ອຸດໜູນຄອບຄົວ ແລະສິ່ງສະການຜູ້ເສັຍຊີວິດ, ອຸດໜູນຜູ້ຢູ່ໃຕ້ການດູແລ.

- ກອງທຶນປະກັນສັງຄົມແຫ່ງລັດ ມີແຫຼ່ງເງິນທຶນ ຄື: ລັດຖະບານ ສົມທົບ 8,5%ຂອງຄັງເງິນເດືອນທັງໝົດ, ຜູ້ປະກັນຕົນ ສົມທົບ 8%ຂອງເງິນເດືອນທັງໝົດ ເປັນລາຍເດືອນ ເພື່ອໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບການອຸດໜູນປະກັນສັງຄົມປະເພດຕ່າງໆ. ລວມແຫຼ່ງເງິນຂອງກອງທຶນປະກັນສັງຄົມ ເທົ່າກັບ 16,5% ຂອງຄັງເງິນເດືອນ ໃນແຕ່ລະເດືອນ.

- ກອງທຶປະກັສັງຄົມແຫ່ງລັດໄດ້ສະໜອງອຸດໜູປະກັສັງຄົມປະເພດຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ພະັກງາ, ລັດຖະກອ, ທະຫາ, ຕຳຫລວດ, ພະັກງາບຳາ, ຜູເສັຍອົງຄະ ແລະ ຜູ້ຢູ່ໃຕ້ກາດູແລຂອງຜູ້ປະກັຕົ(ຜົວ, ເມຍ ແລະ ລູກ) ຊຶ່ງໃປະຈຸບັລວມ ທັງໝົດມີ 583.457 ຄົ.

- ສົກປີ 2012-2013 ໄດ້ຂຶ້ແຜງົບປະມາສຳລັບກາອຸດໜູປະກັສັງຄົມປະເພດຕ່າງໆ ເປັເງິທັງໝົດ 988 ຕື້ ກີບ ຊຶ່ງຕົວເລກງົບປະມາດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ປະມາ150% ທຽບໃສ່ສົກປີ 2011-2012 ຍ້ອກາປັບຂຶ້ດັດສະີເງິເດືອຈາກ 3.500 ເປັ 4.800 ກີບ ແລະ ກາເພີ່ມເງິຄ່າຄອງຊີບ 760.000 ກີບຕໍ່ຄົ.

2) ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດ207 /ຍ ວ່າດ້ວຍລະບອບປະກັນສັງຄົມສຳລັບຜູ້ອອກແຮງງານໃນວິສາຫະກິດ ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງກອງທຶນປະກັນສັງຄົມຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ບໍລິການອຸດໜູນປະກັນສັງຄົມແກ່ຜູ້ອອກແຮງງານໃນວິສາຫະກິດ.

- ແຫລ່ງລາຍຮັບຂອງກອງທຶນປະກັນສັງຄົມ ແມ່ນໄດ້ຈາກເງິນສົມທົບ 4,5% ຂອງເງິນເດືອນຜູ້ອອກແຮງງານ ແລະ ຜູ້ໃຊ້ແຮງງານ ສົມທົບ 5 % ຂອງເງິນເດືອນຜູ້ອອກແຮງງານທັງໝົດ ເປັນລາຍເດືອນ.
- ໃນປະຈຸບັນ ມີວິສາຫະກິດທີ່ເຂົ້າປະກັນ 989 ຫົວໜ່ວຍ ເທົ່າກັບ26%ຂອງວິສາຫະກິດທັງໝົດ ປະມານ3.453 ຫົວໜ່ວຍ, ມີຜູ້ອອກແຮງງານໄດ້ເຂົ້າປະກັນ59.820 ຄົນ (ບໍ່ທັງຜູ້ຢູ່ໃຕ້ການດູແລ ມີ 136.808 ຄົນ) ເທົ່າກັບ27% ຂອງຜູ້ອອກແຮງງານທີ່ຢູ່ໃນເປົ້າໝາຍປະກັນ ທັງໝົດ ປະມານ 211.571 ຄົນ.

ຂໍ້ສະຫຼຸບ

- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານປະກັນສັງຄົມໃນໄລຍະ 20 ກວ່າປີ ທີ່ຜ່ານມາ, ເຫັນວ່າຂອບເຂດປົກຄຸມຂອງລະບອບປະກັນສັງຄົມ ແລະ ປະກັນສຸຂະພາບ ຫາກໍ່ກວມເອົາ 25% ຂອງພົລະເມືອງທັງໝົດ;
- ຜູ້ເຂົ້າປະກັນສັງຄົມ ແມ່ນຜູ້ທີ່ເປັນພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ, ທະຫານ, ຕຳຫລວດ, ຜູ້ອອກແຮງງານໃຫ້ຫົວໜ່ວຍແຮງງານ ແລະ ຜູ້ຢູ່ໃຕ້ການດູແລຂອງຜູ້ປະກັນຕົນເທົ່ານັ້ນ, ສ່ວນຜູ້ປະກອບອາຊີບອິດສະລະ ກໍຄືຊຸມຊົນກະສິກອນ ຍັງບໍ່ມີລະບອບປະກັນສັງຄົມຄຸ້ມຄອງ.
- ການຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍນະໂຍບາຍປະກັນສັງຄົມ ຍັງມີລັກສະນະຈຳກັດ, ຊຶ່ງຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ການພັດທະນາລະບອບປະກັນສັງຄົມໃນໄລຍະຍາວ.

3. ສະພາບບັຫາປະກັສັງຄົມ

- ການກໍາດີຕິກຳ ກ່ຽວກັບການປະກັສັງຄົມ ຍັງມີລັກສະ ະບໍ່ຄົບຖ້ວ, ບາງເື້ອໃບໍ່ຊັດເຈ ແລະ ບໍ່ຮັດກຸມ ເຮັດໃຫ້ການປະຕິບັດຕົວຈິງບໍ່ມີປະສິດທິຜົ ເທົ່າທີ່ຄວ;

- ການຄຸ້ມຄອງມະຫາພາກ ແລະ ການບໍລິການອຸດໜູປະກັສັງຄົມ ຍັງບໍ່ທັຄ່ອງຕົວ, ບໍ່ທັມີບົດຽງ, ລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ດ້າວິຊາການ ຂອງພະັກງານປະກັສັງຄົມ ຍັງບໍ່ທັສູງ, ການກໍາແໜ້ະໂຍບາຍ ແລະ ົຕິກໍາກ່ຽວກັບການປະກັສັງຄົມ ບໍ່ທັເລີກເຊິ່ງ;

- ກອງທຶປະກັສັງຄົມແຫ່ງລັດ ຍັງບໍ່ສາມາດສ້າງຕັ້ງຂຶ້, ບໍ່ທັ ມີກາໄລ່ລຽງແຫຼ່ງເງິສົມທົບ 8% ຂອງເງິເດືອ ພະກງາ, ລັດຖະກອ ແລະ 8,5% ຂອງຕັງເງິເດືອ ທັງໝົດ ໃາມລັດຖະບາ, ລວມເປັ 16.5% ເຂົ້າ ກອງທຶປະກັສັງຄົມ ເປັລາຍເດືອ ຍັງບໍ່ທັລວມສູ, ມີລັກສະະກະແຈກກະຈາຍ ຊຶ່ງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃ ກາຂຶ້ແຜງບປະມາ ແລະ ກາາໍໃຊ້ສໍາລັບກາ ອຸດໜູປະກັສັງຄົມ ໃແຕ່ລະສົກປີ;

- ການກໍາດອັດຕາເງິນອຸດໜູນປິ່ນປົວສຸຂະພາບກັບການໃຊ້ຈ່າຍຕົວຈິງ ຍັງບໍ່ມີຄວາມດຸ່ດ່ຽງກັ, ການຄຸ້ມຄອງລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍອັດຕາເງິນອຸດໜູນປິ່ນປົວ ຂອງຄູ່ສັນຍາ ບໍ່ທັນຊັດເຈ, ຍັງມີຊ່ອງຫວ່າງ;

- ການຈັດລະບົບບໍລິການ ແລະ ຄຸນະພາບການບໍລິການສຸຂະພາບຍັງບໍ່ທັນເປັນລະບົບເຂັ້ມແຂງ, ຈັ່ຍາບັ
ແພດຈໍານວນໜຶ່ງບໍ່ໜັກແໜ້, ອຸປະກອນການແພດ ແລະ ຢາທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ການກວດ ແລະ ປິ່ນປົວສຸຂະ
ພາບ ຢູ່ບາງໂຮງໝໍ ຄູ່ສັນຍາ ຍັງບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມ
ຕ້ອງການ.

4. ໜ້າທີ່ຈຸດສຸມໃນການພັດທະນາລະບອບປະກັນສັງຄົມ

- ສູ້ຊົນຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍນະໂຍບາຍປະກັນສັງຄົມ ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ IX ຂອງພັກ ກໍຄືປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາສະຫວັດດີການສັງຄົມ ໄລຍະ ປີ 2011-2020 ໃຫ້ບັນລຸຜົນສຳເລັດ ໂດຍຕ້ອງຂະຫຍາຍຂອບເຂດປົກຄຸມປະກັນສັງຄົມ ແລະ ປະກັນສຸຂະພາບໃຫ້ກວມເອົາ 50% ຂອງພົນລະເມືອງໃນປີ 2015;
- ສືບຕໍ່ປັບປຸງກົນໄກ, ລະບອບລະບຽບການຕ່າງໆ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງລະບອບປະກັນສັງຄົມໃຫ້ມີຄວາມຄ່ອງຕົວດີຂື້ນ ໂດຍສູ້ຊົນສ້າງຮ່າງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປະກັນສັງຄົມໃຫ້ສຳເລັດ ເພື່ອນຳສະເໜີຕໍ່ກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ເພື່ອພິຈາລະນາຮັບຮອງ.

- ສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວຜູ້ອອກແຮງງາ ກໍຄື ສັງຄົມຮັບຮູ້ ເຂົ້າໃຈ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມລະບອບປະກັສັງຄົມ ຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ;

- ສ້າງກອງທຶປະກັສັງຄົມ ໃຫ້ເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວ, ມີ ຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້າແຫຼ່ງເງິ ແລະ ສົ່ງເສີມກາລົງທຶ ຂອງກອງທຶ ເພື່ອໃຫ້ມີຖາະກາເງິ ທີ່ຮັບປະກັກາ ຕອບສະໜອງກາອຸດໜູປະກັສັງຄົມໃຫ້ແກ່ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ປະກັຕິ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົ;

- ສ້າງລະບົບຖານຂໍ້ມູນຂ່າວສານປະກັນສັງຄົມ ທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການ ພ້ອມທັງຕິດຕາມ, ກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບອບ ປະກັນສັງຄົມ ກໍຄື ການນຳໃຊ້ກອງທຶນປະກັນສັງຄົມ ຢ່າງລວມສູນ, ກວດສອບໄດ້, ໂປ່ງໃສ ແລະ ຍືນຍົງ;

- ເອົາໃຈໃສ່ກໍ່ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາບຸກຄະລາກອນດ້ານການປະກັນສັງຄົມໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດດ້ານວິຊາການ ແລະ ມີຈັນຍາບັນດ້ານວິຊາສະເພາະກ່ຽວກັບວຽກງານປະກັນສັງຄົມ.

ຂໍຂອບໃຈ
Thanks For Your Attention